

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

ADMINISTRACIÓ DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA CONSELLERIA D'HABITATGE, TERRITORI I MOBILITAT

3855

Resolució de la directora general d'Harmonització Urbanística i Avaluació Ambiental per la qual es formula l'informe d'impacte ambiental del projecte d'una captació d'aigües subterrànies (sondeig), per a ús agrícola, al polígon 24, parcel·la 1081, al TM de Manacor (Exp. 129a/2024)

Vist l'informe tècnic amb proposta de resolució de dia 5 de març de 2025, i d'acord amb l'apartat 1 de l'article únic del Decret 5/2024, de 29 de maig, pel qual s'estableixen les competències i l'estructura orgànica bàsica de les conselleries de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

Resolc formular

L'informe d'impacte ambiental del projecte d'una captació d'aigües subterrànies (sondeig), per a ús agrícola, al polígon 24, parcel·la 1081, al TM de Manacor

1. Determinació de subjecció a avaluació ambiental i tramitació

Segons s'estableix a l'article 7.2.a) de la Llei 21/2013 són objecte d'una avaluació d'impacte ambiental simplificada els projectes compresos en l'annex II d'aquesta llei.

Tenint en compte el Reial decret 445/2023, de 13 de juny de 2023, que modifica els annexos I, II i III de la Llei 21/2013, l'activitat projectada s'inclou en l'Annex II, Grup 3 (perforacions, dragats i altres instal·lacions mineres i industrials) lletra a):

3r. Perforacions per a l'abastiment d'aigua.

Per tant, aquest projecte ha de seguir la tramitació ambiental com a Avaluació d'Impacte Ambiental Simplificada establerta al capítol II secció 2a de la Llei 21/2013; també s'ha de complir el Decret legislatiu 1/2020, de 28 d'agost, pel qual s'aprova el Text Refós de la Llei d'Avaluació Ambiental de les Illes Balears.

2. Ubicació i descripció del projecte

El sondeig (AAS_15981) s'ubicarà en el paratge de Son Amaret, en el polígon 24, parcel·la 1081, de Manacor, amb les següents característiques:

- Cabal màxim instantani: 1,0 l/s
- Volum màxim anual: 17.940 m³/any
- Ús: Reguiu (en explotació agrícola)
- Profunditat de perforació prevista: 125 m

L'objectiu és regar 13 parcel·les del polígon 24 de Manacor (1060, 1064, 1065, 1067, 1070, 1076, 1078, 1079, 1080, 1081, 1082, 1083 i 1342) per destinar-les al cultiu de la vinya (un total de 5,98 Ha) a l'explotació agrària preferent núm. 2.293.

El volum sol·licitat s'ha calculat a partir d'una memòria agrícola en funció de l'extensió destinada al cultiu i el tipus de cultiu que es pretenen incorporar.

- El sondeig es realitzarà pel mètode de roto-percussió; es perforarà sense recuperació del testimoni i se cimentaran les parets.
- D'acord amb l'apartat 1.2.1 de l'annex 8 del Pla Hidrològic de la Demarcació Hidrogràfica de les Illes Balears, aprovat mitjançant Reial decret 49/2023, de 24 de gener (a partir d'ara PHIB), per a la massa d'aigua MAS 18.18-M5 Son Macià, s'ha optat per una profunditat de cimentació de 5 m, tot i que s'haurà de verificar en funció dels materials que es trobin durant la perforació.
- Al voltant del sondeig (l'espai anular de cimentació) es col·locarà una llosa de formigó de 50 mm.
- Finalment, es col·locarà una placa de ciment al voltant del tub del sondeig. El sondeig es cobrirà amb una tapa metàl·lica per impedir l'accés al mateix.

Acabada la instal·lació es bomba fins a trobar aigua neta i es desinfecta d'acord amb l'annex 8, punt 2.3.3 del PHIB: desinfectant adequadament, i amb una quantitat que dependrà del volum d'aigua al pou, procurant arribar a una concentració de 100 mg de clor per litre

d'aigua.

En el cas que la perforació hagi tingut problemes o el sondeig resulti negatiu, i s'hagi d'abandonar definitivament, s'ha de segellar el pou d'acord amb l'annex 8 "Condicions tècniques per a l'execució, equipament i clausura de sondejors i pous" del PHIB o a la normativa vigent en el moment d'executar la clausura.

3. Alternatives

El document ambiental contempla les següents alternatives:

- Alternativa 0 (no fer el sondeig i continuar amb el sistema de secà): no és viable si es vol una explotació agrícola rendible, perquè la vinya de secà és econòmicament insostenible. Tot i l'impacte ambiental del consum d'aigua, es considera beneficiosa la conservació dels aprofitaments agropecuaris per al manteniment de les comunitats biològiques d'aquests ecosistemes.
- Alternativa 1 (distribució en camió): no es contempla perquè genera pressió a altres sondejors, requereix mètodes d'emmagatzematge que afecten l'espai i el paisatge de la parcel·la, fa dependre de l'abastiment de l'exterior i genera contaminació pel trànsit de vehicles.
- Alternativa 3 (fer el sondeig projectat): es considera la més factible perquè permet el manteniment de l'explotació agrària amb menys emissions de gasos d'efecte d'hivernacle, amb menys ús de sòl per a aljubs o bidons on guardar l'aigua, etc.

4. Avaluació dels efectes previsibles i mesures correctores proposades

Els principals impactes ambientals considerats es produiran a la fase d'execució del projecte que té una duració curta, d'uns 2 o 3 dies:

- Contaminació atmosfèrica: durant la fase d'execució del projecte es produirà renou i vibracions per la utilització de la maquinària. En tot cas, les tasques es realitzaran durant horari diürn. Tampoc tindrà un impacte rellevant per a la fauna. No hi haurà emissió de pols perquè s'utilitzen equips de perforació amb circulació directa de fluids que funcionen amb aigua i un escumant ecològic.
- Canvi climàtic: es produiran emissions de gasos d'efecte hivernacle, essent els mínims possibles perquè la maquinària comptarà amb les revisions i manteniments periòdics. No s'estimen les emissions de CO₂ que es produiran durant el temps de la perforació (2 a 5 dies), però es poden considerar mínimes.
- Vegetació: la zona afectada és zona de cultiu. No hi haurà incidència.
- Fauna: no es preveu impacte.
- Aigua: impacte no significatiu si se segueixen els protocols en obra per evitar contaminació i es fa ús de productes biodegradables.
- Patrimoni: no es preveu impacte.
- Paisatge: es produirà impacte paisatgístic només els dies que duri la perforació.

Durant la fase d'aprofitament l'impacte més important serà sobre la massa d'aigua subterrània afectada (MAS 18.18-M5 Son Macià); D'acord amb el PHIB vigent, la massa d'aigua afectada pel projecte es troba en mal estat quantitatiu. L'extracció d'aigua subterrània pot ser susceptible d'impacte si no es respecta el cabal i volum autoritzats per la Direcció General de Recursos Hídrics. El document ambiental inclou mesures correctores com cimentar la captació per evitar contaminació de l'aquífer, l'ús d'un comptador volumètric, respectar els paràmetres de la concessió d'extracció...

El consum elèctric durant la fase d'aprofitament pel funcionament de la bomba és poc significatiu.

5. Consultes a les administracions públiques afectades i persones interessades.

En data 29 de juliol de 2024, el Servei d'Assessorament Ambiental remet consulta i petició d'informe a les administracions previsiblement afectades i entitats interessades següents:

- Ajuntament de Manacor.
- Servei de Canvi Climàtic i Atmosfera de la Direcció General d'Economia Circular, Transició Energètica i Canvi Climàtic de la Conselleria d'Empresa, Ocupació i Energia.
- Servei de Protecció d'Espècies de la Direcció General de Medi Natural i Gestió Forestal. Conselleria d'Agricultura, Pesca i Medi Natural.
- Servei de Reforma i Desenvolupament Agrari de la Direcció General d'Agricultura, Ramaderia i Desenvolupament Rural. Conselleria d'Agricultura, Pesca i Medi Natural.
- Servei d'Agricultura de la Direcció General d'Agricultura, Ramaderia i Desenvolupament Rural. Conselleria d'Agricultura, Pesca i Medi Natural.
- Departament de Territori, Mobilitat i Infraestructures de la Direcció Insular de Territori i Paisatge. Consell Insular de Mallorca.
- GOB Mallorca.
- Amics de la Terra.

A continuació s'exposen les conclusions dels informes rebuts fins a la data d'emissió del present informe:

- Informe de 8 d'agost de 2024 del Servei de Protecció d'Espècies.

Es considera que [...] el projecte no afecta cap espai de rellevància ambiental; a la parcel·la no està cartografiat cap hàbitat prioritari ni singular; segons la informació disponible, no és d'esperar que el projecte pugui tenir cap efecte sobre espècies protegides o amenaçades. Per tant, s'informa favorablement sobre el projecte.

- Informe de 31 de juliol de 2024 del Servei d'Ordenació del Territori de la del Consell Insular de Mallorca.

Conclou que «des del punt de vista de l'ordenació de territori i del paisatge, es considera que el projecte d'una captació d'aigües subterrànies en el TM de Manacor, no tindrà efectes significatius sobre el medi ambient mentre serveixi a usos legalment implantats a la parcel·la».

- Informe de 31 de juliol de 2024 del Servei de Canvi Climàtic i Atmosfera.

S'emet informe favorable perquè «en relació a la perspectiva climàtica en la tramitació ambiental, no es preveu que el projecte pugui tenir efectes significatius».

- Informe de 9 d'agost de 2024 del Servei d'Urbanisme, Habitatge i Activitats de l'Ajuntament de Manacor.

Informa, als efectes oportuns, que «els terrenys afectats estan situats en sòl rústic comú qualificat d'Àrea d'interès Agrari Municipal (AIA-EM) en la unitat paisatgística 6. Està situat en zona de servitud de policia de torrents i àrea de vulnerabilitat d'aqüífers baixa. El sondeig es realitza amb l'objectiu de possibilitar el rec d'una explotació agrària preferent de vinya. L'activitat agrària pròpia de l'agricultura extensiva i intensiva és un ús admès en aquest tipus de sol», i observa que «no consta cap expedient d'autorització d'aquest projecte que estigui en tramitació a l'Ajuntament de Manacor, no es pot valorar el compliment d'altres paràmetres que puguin ser d'aplicació».

- Informe del Servei de Reforma i Desenvolupament Agrari de 19 d'agost de 2024.

Informa favorablement l'objecte del projecte, des del punt de vista agrari perquè «la parcel·la forma part de la base territorial de l'explotació agrària inscrita en el Registre Interinsular Agrari n° 2293 com a prioritària. L'activitat agrària genera més d'1,00 UTA i rep ajudes de la PAC».

- Informe de 19 d'agost de 2024 del Servei de Medi Ambient de l'Ajuntament de Manacor.

Indica que «La parcel·la on se situa el sondeig no es veu afectada per cap figura de protecció ambiental; l'EIA inclou mesures correctores per reduir l'afecció a la massa d'aigües subterrànies [...] i exposa que el cabal sol·licitat es correspon amb el que estipula l'article 113.7 del Pla Hidrològic de les Illes Balears».

Conclou que «l'autoritat hidràulica hauria de comptabilitzar de forma conjunta totes les autoritzacions d'extracció de la massa d'aigua Son Macià per determinar si es poden donar noves autoritzacions com la del projecte que aquí s'informa».

Cal indicar que a l'ofici de tramesa, de 10 de juliol de 2024, de l'òrgan substantiu (el Servei d'Aigües Subterrànies de la DG de Recursos Hídrics) per a l'inici de l'Avaluació ambiental, a més de les característiques principals del projecte, s'indica:

Vistes les característiques de l'obra i els paràmetres d'explotació sol·licitats, aquest Servei d'Aigües Subterrànies considera que el projecte no afectarà apreciablement l'estat de la massa subterrània on està ubicat, ni té repercussions ambientals apreciables.

6. Anàlisi dels criteris de l'annex III de la Llei 21/2013

S'han analitzat els criteris de l'annex III de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental, i no es preveu que el projecte pugui tenir efectes sobre el medi ambient, en concret:

a) Característiques del projecte: perforació i sondeig d'aigua (AAS_15981) per a ús de reguiu de cultiu de vinya (5,98 Ha), que ocuparà una superfície d'uns 60 m2 durant la fase de construcció i 0'25 m2 durant la fase de funcionament.

b) Ubicació del projecte: La zona on es projecta el sondeig està catalogada com a Sòl Rústic General (SGR) qualificat d'Àrea d'interès Agrari Municipal i:

- no es troba afectada per cap espai de la Xarxa Natura 2000;
- tampoc es troba a cap zona definida per la Llei 1/1991, de 30 de gener, d'espais naturals de règim urbanístic de les àrees d'especial protecció de les Illes Balears (LEN);

- no es troba afectada ni està pròxima a cap hàbitat d'interès comunitari (HIC) descrit a la Directiva 92/43/CEE;
- no està afectada per cap zona Potencial Inundable ni ARPSI (Àrea amb Risc Potencial Significatiu d'Inundació).
- Tota la parcel·la s'ubica en una zona amb una vulnerabilitat enfront de la contaminació d'aqüífers baixa.
- La parcel·la no es troba afectada directament per àrees de prevenció de riscos (APR) d'inundació, d'incendi, erosió o esllavissaments; tampoc presenta risc d'incendi segons el IV Pla Forestal 2015-2024.
- El sondeig s'ubica en la MAS 18.18-M5 Son Macià; l'estat d'aquesta massa, segons l'Annex 8 de la Memòria del PHIB vigent, és:
 - Estat quantitatiu: dolent (índex d'explotació del 111,81% dels recursos disponibles).
 - Estat qualitatiu bo (concentració inferior als límits en clorurs, nitrats, sulfats i altres substàncies químiques).

c) Característiques del potencial impacte: es considera que els efectes sobre el medi ambient a la fase d'execució seran mínims, tenint en compte la curta duració del període d'obres (de 2 a 5 dies).

Respecte de la fase de funcionament cal indicar que el consum anual serà de 17.940 m³/any en una massa que està en estat quantitatiu dolent segons el PHIB vigent; el Servei de Medi Ambient de l'Ajuntament de Manacor considera que s'haurien de comptabilitzar de forma conjunta totes les autoritzacions d'extracció de la massa d'aigua Son Macià per determinar si es poden donar noves autoritzacions; exposat això, d'acord amb l'ofici de 10 de juliol de 2024, el Servei d'Aigües Subterrànies de la Direcció General de Recursos Hídrics considera que el projecte no afectarà apreciablement l'estat de la massa subterrània on està ubicat, ni té repercussions ambientals apreciables.

Cal valorar si el volum d'aigua sol·licitat compleix amb les limitacions que estableix l'article 123 del PHIB, atès que al punt 4. especifica que «No es podran atorgar noves autoritzacions i concessions a les masses d'aigua subterrània amb una explotació superior al volum disponible» (el quadre 21 del PHIB inclou Son Macià com a massa amb una explotació superior al volum disponible). «No obstant això, podran atorgar-se autoritzacions o concessions a aquestes masses quan es doni un dels supòsits següents: [...] b) Siguin sol·licituds per a explotacions agràries preferents fins a un volum màxim de 10.000 m³/any». En el cas del projecte que s'avalua, el sondeig es preveu a una explotació agrària preferent, però amb un volum superior als 10.000 m³ que estableix el PHIB.

El document ambiental recull un apartat de vigilància ambiental i seguiment de les mesures preventives i reductores proposades, sense assignar un pressupost al seu compliment.

Conclusions de l'informe d'impacte ambiental

Primer. No subjectar a avaluació d'impacte ambiental ordinària el projecte d'una captació d'aigües subterrànies (sondeig), per a ús agrícola, al polígon 24, parcel·la 1081, al TM de Manacor, promogut per Simon Oliver Adrover, atès que no es preveu que pugui tenir efectes significatius sobre el medi ambient, d'acord amb els criteris de l'annex III de la Llei 21/2013, sempre que es compleixin les mesures preventives, correctores o reductores proposades en el document ambiental signat electrònicament, en data 25 de juny de 2024, per Julià Caldés Bauzà (Enginyer Tècnic de Mines, Col·legiat núm. 1289), i els següents condicionants:

1. Atès que la massa 18.18-M5 Son Macià presenta una explotació superior al 100%, l'ús que se'n faci de l'aigua que s'extregui haurà de ser per a regui i sempre que es compleixi amb l'estipulat a l'article 123 del PHIB vigent.
2. El director facultatiu farà el seguiment ambiental previst en el Document Ambiental per a les fases d'execució, funcionament i clausura amb la finalitat de disminuir l'impacte ambiental ocasionat pel projecte.
3. Tot i que el projecte s'ubica en una zona amb Vulnerabilitat a la Contaminació d'Aqüífers baixa, durant l'execució de les obres i el funcionament, s'han d'adoptar les màximes precaucions per evitar l'abocament de substàncies contaminants, incloses les derivades del manteniment de les maquinàries, en compliment de la Llei 6/1999, de 3 d'abril, de les Directrius d'Ordenació Territorial de les Illes Balears i de mesures tributàries, i les seves modificacions (Decret llei 1/2016, de 12 de gener, de mesures urgents en matèria urbanística, i les seves modificacions).

Es recorda que:

1. Amb l'objectiu d'evitar la contaminació de l'aqüífer durant la realització del sondeig, s'haurà d'aplicar el procediment recollit a l'annex 8 de «Condicions tècniques per a l'execució, equipament i clausura de sondejors i pous» del PHIB, tenint especial cura a les fases de cimentació i desinfecció del sondeig.
2. En cas que el sondeig sigui negatiu i es procedeixi a la seva clausura definitiva, s'hauran de seguir les directrius recollides a l'annex 8 «Condicions tècniques per a l'execució, equipament i clausura de sondejors i pous» del PHIB 2023. Es vetllarà pel seu correcte manteniment a llarg termini.

Es recomana que:

1. Durant la fase de funcionament, es prenguin mesures per tal de disminuir el consum energètic i el consum d'aigua (que s'instal·lin sistemes de reg eficients per a reduir el consum d'aigua, revisant periòdicament les conduccions per tal de detectar qualsevol pèrdua).

2. D'acord amb l'article 54 del PHIB, «Reutilització d'aigües regenerades per al seu ús en reguiu» i atès que l'aquífer es troba en mal estat quantitatiu, sempre que sigui viable, s'hauria de valorar la possibilitat, actual o futura de poder aprofitar aigües regenerades.

3. Atès que l'estat global de la massa d'aigua és dolent (índex d'explotació superior al 100%), es considera recomanable, tal com també destaca l'informe de l'Ajuntament de Manacor, comptabilitzar de forma conjunta totes les autoritzacions d'extracció d'aigua de la massa de Son Macià per valorar-ne l'afecció global, abans de concedir-ne de noves.

Segon. Es publicarà el present informe d'impacte ambiental al Butlletí Oficial de les Illes Balears, d'acord amb el que disposa l'article 47.3 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental.

Tercer. L'informe d'impacte ambiental perdrà la seva vigència i cessarà en la producció dels efectes que li són propis si, una vegada publicat en el BOIB, no s'hagués procedit a l'inici de l'execució del projecte en el termini màxim de sis anys des de la publicació, d'acord amb el que disposa l'article 21 bis del Text refós de la Llei d'avaluació ambiental de les Illes Balears.

Quart. L'informe d'impacte ambiental no ha de ser objecte de cap recurs, sense perjudici dels que, si s'escau, siguin procedents en la via administrativa o judicial davant de l'acte, si s'escau, d'autorització del projecte, d'acord amb el que disposa l'article 47.6 de la Llei 21/2013.

Cinquè. Aquesta resolució s'emet sense perjudici de les competències urbanístiques, de gestió o territorials de les administracions competents i de les autoritzacions o informes necessaris per a l'aprovació.

(Signat electrònicament: 4 d'abril de 2025)

La directora general d'Harmonització Urbanística i Avaluació Ambiental

Maria Paz Andrade Barberá

